

Музей на НБУ
Библиотека
„Проф. Богдан Богданов д.н.“

изложба

ЦВЕТНИ КОНТРАСТИ

3.07.2026, 16:00 ч.

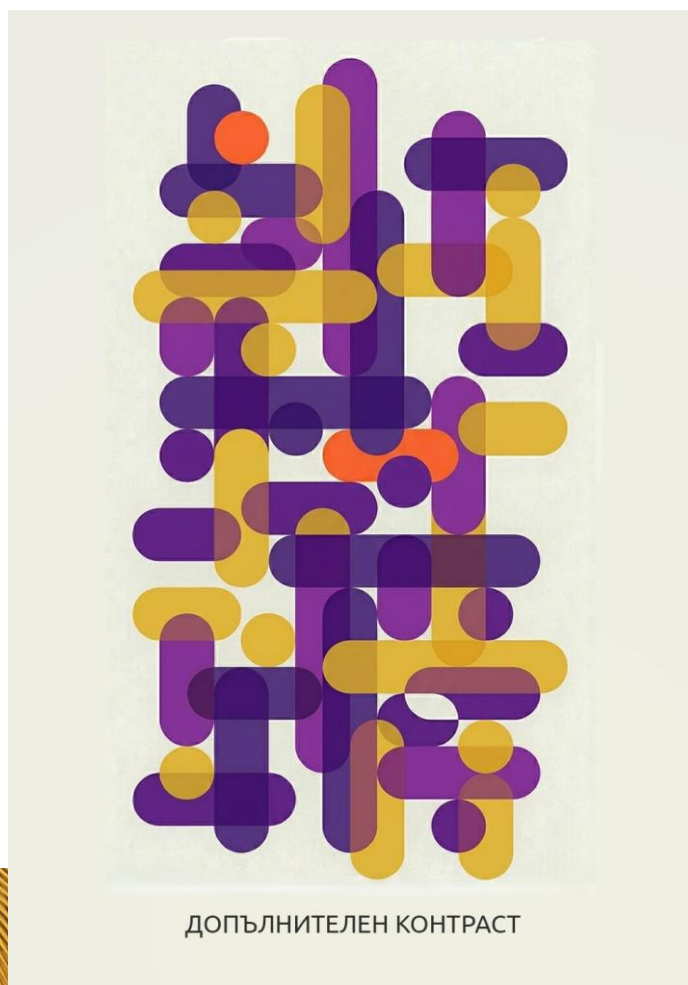
Мария Мулчић

Самостоятелна изложба на
гл. ас. д-р Мария Миличин

Автор на плаката:
доц. д-р Софрони Върбев

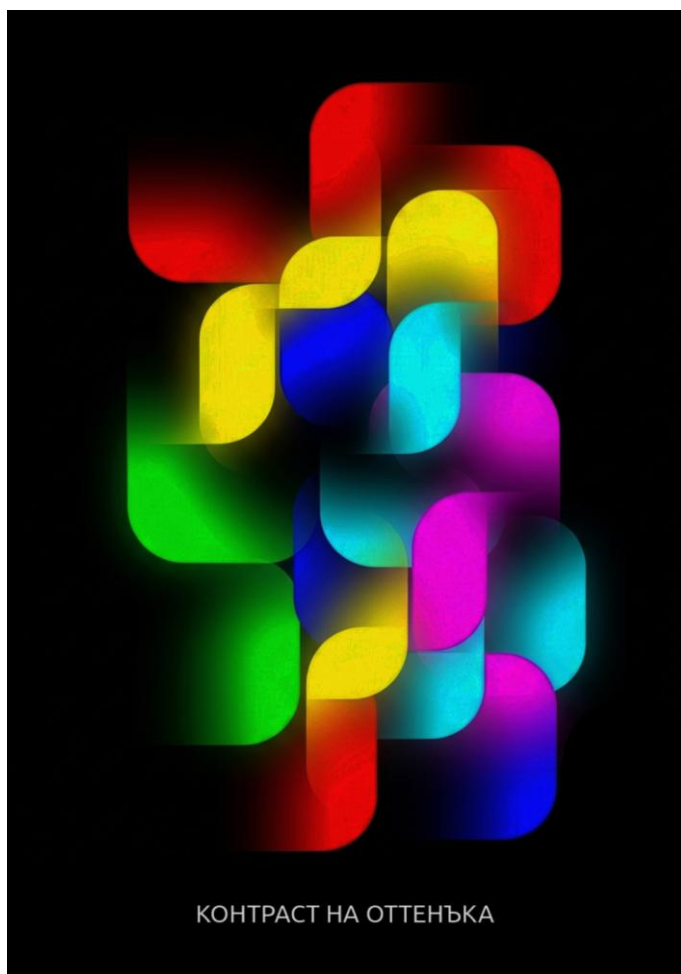

КОНТРАСТ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ЦВЕТОВЕ

ДОПЪЛНИТЕЛЕН КОНТРАСТ

На 03 юли.2026 г.,
в залите на Музей НБУ, Библиотека
„Проф. Богдан Богданов д.н.“
се откри самостоятелна изложба
на преподавател
гл. ас. д-р Мария Миличин
от департамент „Изкуства и дизайн“
на Нов български университет.
Беше представена колекция от
графични композиции на цветни
контрасти.

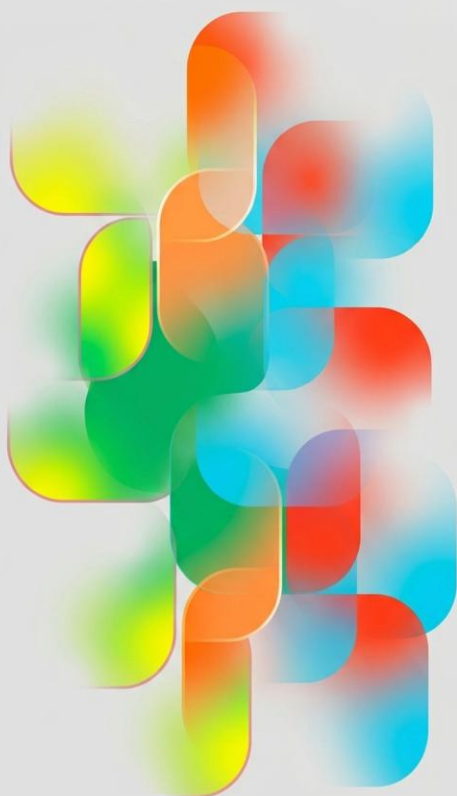

Изложбата „Цветни контрасти“ представлява серия от дигитални графични композиции, посветени на цвета като основен структурен и комуникационен елемент във визуалната среда.

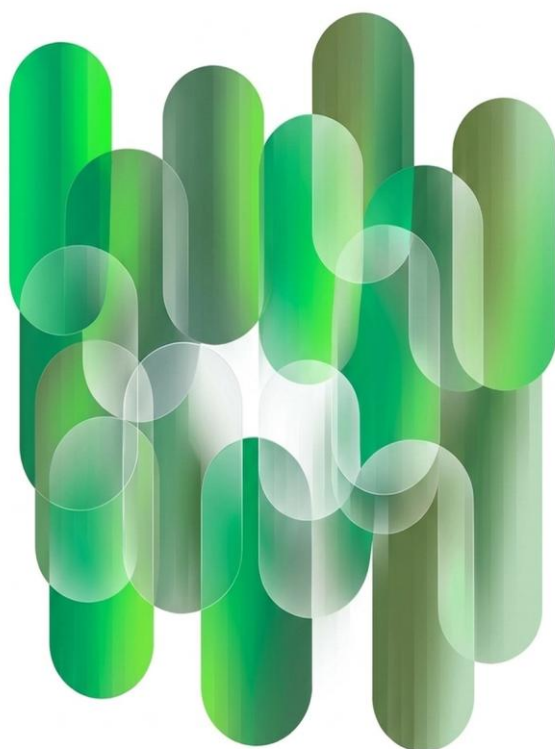
Проектът изследва начина, по който взаимодействието между цветовете влияе върху визуалното възприятие, пространствената организация, емоционалното въздействие и изграждането на визуален смисъл.

В основата на експозицията стои теорията за цветовия контраст, развита в историята на изкуството и дизайна и систематизирана от Йоханес Итен чрез неговите седем основни цветови контраста: контраст на цвета сам по себе си, светло-тъмен, топло-студен, допълнителен, на качеството, на количеството и едновременен контраст.

ЕДНОВРЕМЕНЕН КОНТРАСТ

КОНТРАСТ НА КАЧЕСТВОТО

Модели от изложбата

КОНТРАСТ НА ОТЕНЪКА

В изложбата тези принципи не са представени единствено като теоретични категории, а са превърнати в основа за визуален експеримент. Всеки от седемте контраста е интерпретиран чрез самостоятелна серия от графични композиции, в които цветът функционира като активен елемент, способен да променя отношенията между форма, пространство, ритъм и визуална тежест. Чрез различни цветови комбинации, пропорции, наситеност, прозрачност и интензитет композициите демонстрират как една и съща визуална структура може да придобие различно въздействие в зависимост от начина, по който цветовете взаимодействат помежду си.

Цветът като система

Цветът заема особено място в историята на изкуството, тъй като едновременно принадлежи на материалния свят и на света на възприятието. Той не съществува изолирано, а се възприема винаги в отношение към други цветове, към светлината, пространството и контекста, в който е поставен. Именно тази свързаност превръща цвета в сложна визуална система, в която всяка промяна в един елемент може да повлияе върху възприемането на останалите.

Изследването на цветовите отношения преминава през различни етапи в развитието на художествената теория и практика. От ранните систематизации на цвета и опитите за разбиране на неговата структура се стига до модернистичните експерименти с абстракция, живопис и визуално възприятие. В този процес цветът постепенно се утвърждава не само като средство за представяне на реалността, но и като самостоятелен носител на форма и значение.

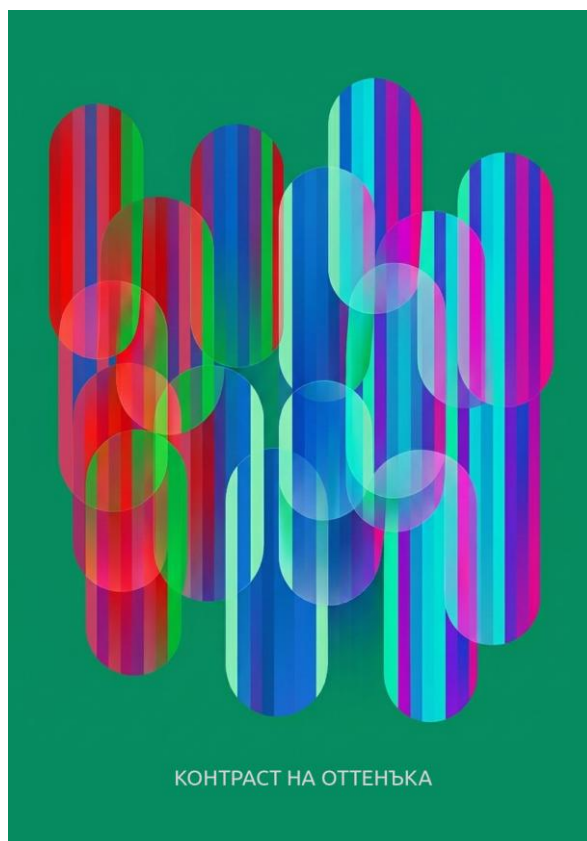
В този контекст теорията на Йоханес Итен за седемте цветови контраста представлява важен модел за разбиране на взаимодействието между цветовете. Итен разглежда контраста не просто като противопоставяне, а като система от отношения, чрез които цветовете променят своето въздействие в зависимост от непосредственото си обкръжение. Тази особеност е особено значима в дигиталната среда, където цветът може да бъде променян, комбиниран и възпроизвеждан с висока степен на прецизност и разнообразие.

В „Цветни контрасти“ класическата теория е пренесена в среда, в която цветът вече не е свързан единствено с пигмента и физическата повърхност. Екранът се превръща в носител на светлина, а цветовото изображение се изгражда чрез адитивния RGB модел. Това създава различна логика на взаимодействие между цветовете и поставя теоретичните принципи на Итен в нов визуален контекст.

Контраст на цвета сам по себе си

Контрастът на цвета сам по себе си, или контрастът на оттенъка, възниква при съпоставянето на ясно различни, чисти и наситени цветове. Той е един от най-непосредствено възприеманите контрасти, при който цветовете запазват своята самостоятелност и едновременно с това усилват присъствието си чрез съседството си с други цветове.

В дигиталните композиции този принцип е изследван чрез сблъсъка на ярки цветови полета, форми и наситени тонове. Цветът не служи за оцветяване на предварително зададена форма, а сам изгражда композиционната структура. Различията между оттенъците създават ритъм, напрежение и визуална динамика, като превръщат цвета в основен носител на пространственото възприятие.

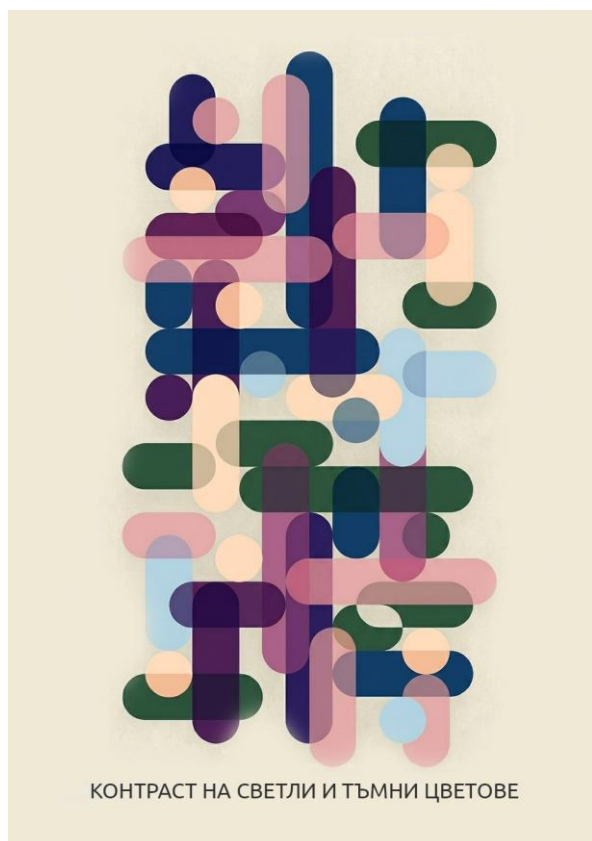

КОНТРАСТ НА ОТТЕНЪКА

Светло-тъмен контраст

Той се основава на различията в светлинната стойност на цветовете. Той създава едно от най-силните средства за организиране на визуална йерархия, позволявайки на определени елементи да изпъкнат, да се отдръпнат или да придобият по-голяма визуална тежест. В дигиталната среда този контраст придобива особена сила поради характера на екранното изображение. Светлите цветове могат да бъдат възприемани като излъчващи светлина, докато тъмните области създават усещане за плътност, дълбочина и визуално отстъпление.

Композициите използват това взаимодействие, за да изследват границата между форма и светлина и начина, по който промяната в тоналността може да преобрази пространственото усещане.

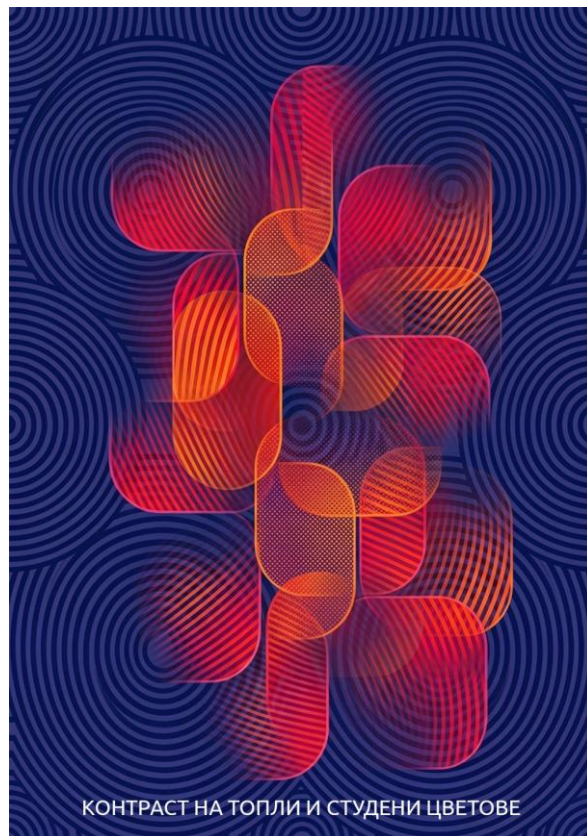

КОНТРАСТ НА СВЕТИ И ТЪМНИ ЦВЕТОВЕ

Топло-студен контраст

Той разглежда въздействието на цветовете чрез тяхната условна температурна характеристика. Червените, оранжевите и жълтите тонове обикновено се възприемат като топли, докато сините, зелените и някои виолетови нюанси се свързват със студената цветова гама. Взаимодействието между тях създава не само цветово, но и пространствено и емоционално напрежение.

В композициите топлите и студените цветове са използвани за създаване на усещане за движение, близост и отдалеченост. Цветовете могат да изглеждат така, сякаш се приближават или отдалечават един от друг, независимо че са разположени върху една и съща равнинна дигитална повърхност. По този начин цветът започва да функционира като инструмент за изграждане на виртуално пространство.

Допълнителен контраст

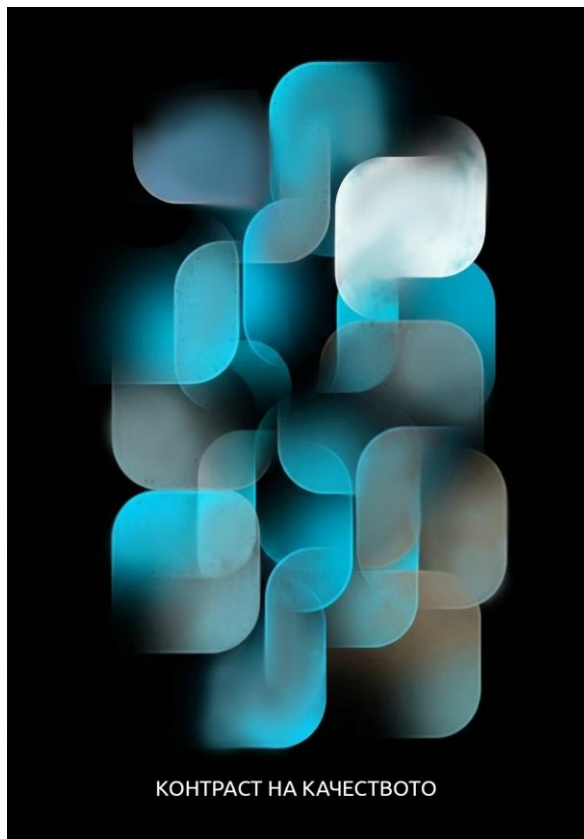
Този контраст се основава на противопоставянето на цветове, които заемат противоположни позиции в цветовия кръг. Тяхното взаимодействие създава висока степен на визуална активност и взаимно усилване. Поставени един до друг, допълващите се цветове могат да изглеждат по-интензивни и наситени, отколкото биха били възприемани самостоятелно.

В дигиталните композиции този принцип е използван като средство за изграждане на напрежение и силна визуална йерархия. Съчетаването на противоположни цветови отношения позволява композицията да бъде организирана чрез визуални полюси, между които се създава динамично равновесие.

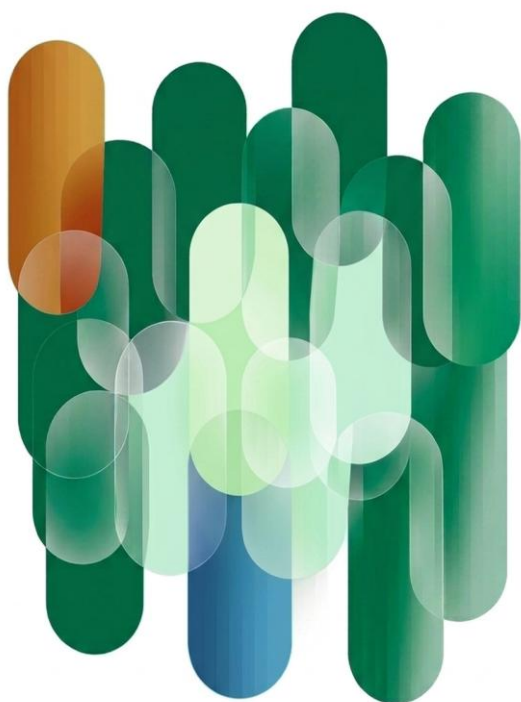
Контраст на качеството

Той изследва отношенията между наситени и ненаситени, чисти и приглушени цветове. За разлика от контраста на оттенъка, тук основният фокус не е върху различието между самите цветове, а върху степента на тяхната цвetoва интензивност.

Чрез постепенно намаляване или увеличаване на наситеността композициите демонстрират как цветът може да променя своята визуална тежест и експресивност. Яркия цвят може да се превърне в център на вниманието, докато приглушените тонове създават фон, баланс или визуална пауза. Така качеството на цвета се превръща в инструмент за изграждане на йерархия и ритъм.

КОНТРАСТ НА КАЧЕСТВОТО

КОНТРАСТ НА КОЛИЧЕСТВОТО

Контраст на количеството

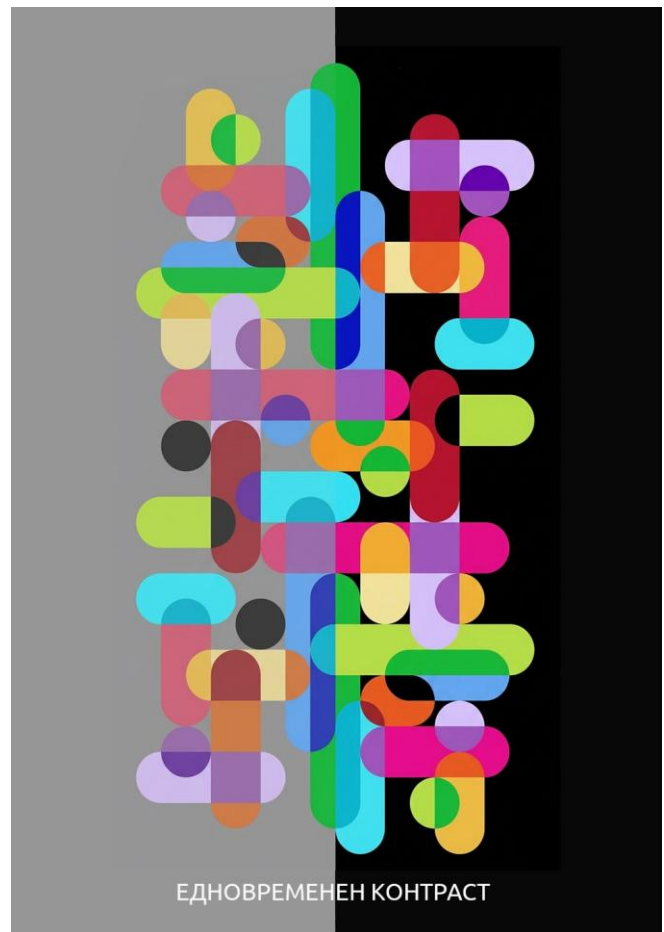
Той се определя от количественото съотношение между различните цветове в композицията. Тук значение има не само кои цветове са използвани, но и в каква площ и пропорция присъстват те.

В дигиталната среда този принцип позволява особено прецизно изследване на баланса между цвetoви маси. Малко количество интензивен цвят може да придобие по-голяма визуална тежест от значително по-голяма площ с по-слабо въздействащ тон. По този начин композицията се превръща в система от цвetoви пропорции, в която количеството и визуалната сила на цвета не са непременно равнозначни.

Едновременен контраст

Този контраст се основава на особеностите на човешкото цветово възприятие, при което наблюдаваният цвят може да бъде повлиян от цветовете, които го заобикалят. Възприятието не е статично, а постоянно се адаптира към контекста, вследствие на което един и същ цвят може да изглежда различно в зависимост от средата си.

Този контраст е особено значим за дигиталния дизайн, където цветовете рядко съществуват самостоятелно. Те са част от интерфейси, изображения, типография и визуални системи, в които всяка цветова стойност се възприема спрямо останалите. Композициите в изложбата използват този принцип, за да покажат разликата между физическата стойност на цвета и неговото визуално преживяване.

Цветът в дигиталната среда

Пренасянето на теорията за цветовете контрасти в дигитална среда поставя допълнителен въпрос: как се променя цветът, когато негов носител вече не е материалната повърхност, а светлината на екрана?

Представените произведения съществуват единствено в дигитален формат и са създадени специално за екранна среда. Те използват възможностите на адитивния RGB модел, при който цветовете се изграждат чрез взаимодействието на светлината. Това ги отличава от произведенията, създадени за физическа повърхност и възпроизведени чрез субтрактивния СМΥК цветен модел.

Дигиталната среда позволява използването на средства като прозрачност, плавни преливания, светлинни ефекти, наслагвания, филтри и алгоритмично генерирани цветови отношения. Тези инструменти не просто

разширяват техническите възможности на изображението, а променят начина, по който самият цвят може да бъде конструиран и възприеман.

В този смисъл дигиталните композиции в „Цветни контрасти“ не представляват механично пренасяне на класическата теория в нов формат. Те представляват опит за нейното преосмисляне в среда със собствена физика на цвета — среда, в която цветът е светлина, повърхността е екран, а визуалното изображение може да бъде променяно, варирано и възпроизвеждано практически безкрайно.

Цветът като визуален език

Изложбата „Цветни контрасти“ разглежда цвета като самостоятелен визуален език, способен да организира, акцентира, създава напрежение и да влияе върху начина, по който зрителят възприема изображението. Седемте контраста на Йоханес Итен са използвани като отправна точка за изследване, но дигиталната среда позволява тяхното развитие отвъд традиционните художествени и материални ограничения.

Всяка композиция представлява визуален експеримент, в който теорията се среща с практиката, а историческият модел се трансформира чрез съвременните технологии. Чрез различни комбинации от цветове, форми, пропорции и светлинни отношения изложбата проследява не само как цветовете се противопоставят, но и как чрез своето взаимодействие създават цялостна визуална структура.

В този контекст изложбата „Цветни контрасти“ разглежда дизайна като пространство за изследване на възприятието. Цветът престава да бъде декоративен компонент и се превръща в активна система, която определя структурата, динамиката и смисъла на изображението.

Проектът е част от изследванията, провеждани в рамките на дисертационен труд, посветен на теорията и психологията на цвета в дигиталната визуална комуникация и съвременния дигитален дизайн. По този начин изложбата съчетава художествен експеримент и изследователски подход, като поставя класическите принципи на цветовата теория в контекста на съвременната екранна култура.

„Цветни контрасти“ предлага поглед към цвета като постоянно променящо се отношение между светлина, форма, пространство и възприятие. В дигиталната среда тези отношения придобиват нова динамика и превръщат цвета в материал без физическа повърхност — материал, който съществува чрез светлината и се реализира в самия акт на гледане.

Снимки от изложба „Цветни контрасти“

